

สรุปผลการเดินทางศึกษาดูงาน
ของ
คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ
สภาผู้แทนราษฎร
ณ สาธารณรัฐอิตาลี
ระหว่างวันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ถึงวันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

กลุ่มงานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ
สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สาระสำคัญของการศึกษาดูงาน	๒
ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐอิตาลี	๕
- ยุทธศาสตร์	๕
- การเมืองการปกครอง	๗
- ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-อิตาลี	๘
ผลการศึกษาดูงานของคณะกรรมการ	๑๒
๑) การศึกษาดูงาน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโรม	๑๒
ข้อเสนอของคณะกรรมการ	๑๖
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	๑๖
๒) การศึกษาดูงาน ณ สหพันธ์วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง	๑๗
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน	๒๓
รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน	

สรุปผลการเดินทาง
ศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจ
ของ
คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร
ณ สาธารณรัฐอิตาลี
ระหว่างวันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ถึงวันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

*****

กรรมการที่ร่วมเดินทาง คือ

๑. นายสามารถ	ราชพลสิทธิ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวนริศ	อดิเทพพรพันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายต๋น	จินตะเวช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นางกัณตวรรณ	ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์	โฆษกคณะกรรมการ
๕. นายเชิดชัย	วิเชียรวรรณ	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นางเจิมมาศ	จิ่งเลิศศิริ	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นางประเพ็ญ	วิเชียรวรรณ	ผู้ติดตามนายเชิดชัย วิเชียรวรรณ

เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการที่ร่วมเดินทาง คือ

๘. นางสาวสมหญิง	อรุณ	วิทยากร ๕
๙. นางสาวบัณฑิยา	ร่วมริน	นิติกร ๓

สาระสำคัญ

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ (๖) คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ มีอำนาจในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับนี้สินทุกระดับ ได้แก่ ปัญหานี้สินของประเทศ นี้สินภาคธุรกิจ นี้สินภาคอุตสาหกรรม นี้สินข้าราชการ ตลอดจนนี้สินเกษตรกร

ปัญหานี้สินถือเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญและตระหนักในภาระนี้สินที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา การท่องเที่ยว จึงควรมีมาตรการป้องกันและแนวทางรองรับหากเกิดวิกฤตเพื่อสามารถจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่

การที่คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ กำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจ ณ สาธารณรัฐอิตาลี ระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ถึง ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขปัญหานี้สินของสาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งคณะกรรมการได้เข้าเยี่ยมชมคารวะเอกอัครราชทูตไทยประจำสาธารณรัฐอิตาลีเพื่อรับฟังคำชี้แจงการแก้ไขปัญหานี้สินของส่วนราชการและภาคเอกชนของประเทศไทยที่ประจำอยู่ในสาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งประกอบด้วย การบินไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทูตพาณิชย์ ทูตทหาร และผู้แทนภาคเอกชนที่ไปประกอบธุรกิจในต่างประเทศ นอกจากนี้ยังศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และเข้าเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ ๆ ของสาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งถือเป็นเมืองที่มีความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจการค้ากับประเทศไทยมาเป็นเวลานาน

สิ่งที่คณะกรรมการคาดหวังจะได้รับประโยชน์จากการเดินทางศึกษาดูงานครั้งนี้ ก็เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สิน วิวัฒนาการการแก้ไขปัญหานี้สิน สถานการณ์ด้านการเมือง การปกครองและการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคี

กำหนดการเดินทางศึกษาดูงานและเจรจาธุรกิจ
ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร
ณ สาธารณรัฐอิตาลี
ระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

*****

วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เวลา ๐๐.๑๕ นาฬิกา

คณะกรรมการออกเดินทางจากสนามบินสุวรรณภูมิ
ไปเมืองซูริค สหพันธรัฐสวิสเซอร์แลนด์ โดยสายการบินไทยที่TG ๙๗๐

เวลา ๐๗.๓๕ นาฬิกา

คณะกรรมการเดินทางถึงเมือง ซูริค

เวลา ๑๒.๓๕ นาฬิกา

ออกเดินทางไปกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี โดยสายการบิน
Alitalia

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ถึงสนามบินกรุงโรม
รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

ทัศนศึกษาและศึกษาดูงาน

เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

รับประทานอาหารค่ำ

เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา

เข้าพักโรงแรม Beverly Hills Hotel

วันเสาร์ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการรับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก

เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมคารวะเอกอัครราชทูตไทย
ประจำกรุงโรม พร้อมเข้าร่วมประชุมกับส่วนราชการ
(ทีมไทยแลนด์) ที่ประจำอยู่ในสหพันธรัฐอิตาลี รวมทั้งเข้าพบปะ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการ
แก้ไขปัญหาหนี้สิน

เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา

รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของสาธารณรัฐอิตาลี

เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

รับประทานอาหารค่ำ

เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา

เข้าพักโรงแรม Beverly Hills Hotel

วันอาทิตย์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา	คณะกรรมการธิการรับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปเมืองฟลอเรนซ์
เวลา ๑๑.๔๕ นาฬิกา	ถึงเมืองฟลอเรนซ์
เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา	ทัศนศึกษาและศึกษาดูงาน
เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารค่ำ
เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา	เข้าพัก ณ โรงแรม Michaleangelo

วันจันทร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา	ออกเดินทางไปเมืองเวนิส
เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา	ทัศนศึกษาและศึกษาดูงาน
เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา	เข้าพักโรงแรม VENIS Hotel

วันอังคารที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา	คณะกรรมการธิการรับประทานอาหารเช้า ณ โรงแรมที่พัก
เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา	ทัศนศึกษาและศึกษาดูงาน
เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา	คณะกรรมการธิการออกเดินทางกลับโดยสายการบินไทย
	เที่ยวบินที่ TG ๙๔๑

วันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๕.๕๕ นาฬิกา	ถึงสนามบินสุวรรณภูมิ กรุงเทพมหานครโดยสวัสดิภาพ
-------------------	--

*****

ข้อมูลทั่วไปของสาธารณรัฐอิตาลี

สาธารณรัฐอิตาลี มีเมืองหลวงคือ กรุงโรม (Rome) มีประชากรราว ๕๘ ล้านคน มีพื้นที่ ๓๐๑,๒๓๐ ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ นิกาย โรมันคาทอลิก ประมาณ ๙๘% ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอิตาเลียนและมีภาษาเยอรมันเป็นภาษารอง โดยปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ ประชากรมีรายได้ประชาชาติ/หัว ๓๐,๕๐๐ เหรียญสหรัฐฯ สกุลเงินที่ใช้ คือ ยูโร อัตราการเกิดของประชากร ๘.๓๖ ครั้งต่อ ๑,๐๐๐ คน

โครงสร้างทางเศรษฐกิจทั่วไปของสาธารณรัฐอิตาลี มีพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะแก่การเกษตรกรรมและมีทรัพยากรธรรมชาติไม่มาก แม้จะมีก๊าซธรรมชาติอยู่บ้าง จึงเป็นประเทศที่ต้องนำเข้าอาหารและพลังงานจากต่างประเทศ ปัจจุบันอิตาลีเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาเกษตรกรรมเป็นสำคัญมาเป็นแบบอุตสาหกรรมเป็นพื้นฐาน และมีขนาดใหญ่เป็นลำดับต้น ๆ ของโลก โดยรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรสูงไล่เลี่ยกับอังกฤษและฝรั่งเศส อิตาลีมีจุดแข็งในอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แม้ระบบเศรษฐกิจของอิตาลีเป็นระบบทุนนิยม ภาคเอกชนสามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเสรี แต่รัฐบาลยังคงเข้ามามีบทบาทควบคุมกิจกรรมที่สำคัญ เช่น ด้านสาธารณสุข โภค อุตสาหกรรมพื้นฐาน เป็นต้น ซึ่งได้ก่อประโยชน์ให้แก่ภาครัฐบาลในการสร้างฐานอำนาจและแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างพรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีความพยายามที่จะลดบทบาทของพรรคการเมืองโดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ ซึ่งประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ เยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา กลุ่มโอเปค และสเปน แบ่งประเภทสินค้าออกเป็นดังนี้

สินค้าส่งออก ได้แก่ เครื่องจักรอุตสาหกรรม สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เสื้อผ้า อุปกรณ์การขนส่ง เคมีภัณฑ์ อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ แร่ธาตุ ผลิตภัณฑ์โลหะ

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การขนส่ง แร่ธาตุ พลังงาน สิ่งทอ เสื้อผ้า อาหาร เครื่องดื่ม ยาสูบ

ยุทธศาสตร์ของสาธารณรัฐอิตาลี

อิตาลีให้ความสนใจภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมากขึ้น ได้กำหนดยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนของทั้งสองฝ่ายให้มากขึ้น

ข้อมูลด้านการเกษตร

ลักษณะพื้นที่

พื้นที่ทั้งหมด	๓๐๑,๒๓๐	ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ที่เป็นแผ่นดิน	๒๙๕,๐๒๐	ตารางกิโลเมตร
พื้นที่ที่เป็นน้ำ	๗,๒๑๐	ตารางกิโลเมตร
พื้นที่เพาะปลูกได้	๒๖.๕๑%	
พืชยืนต้น	๙.๐๙ %	
อื่น ๆ	๖๕.๕ %	

ผลผลิตพืช

ไวน์	๑,๕๓๕,๘๙๘	Metric Ton
มักกะโรนี	๑,๕๒๙,๗๖๕	Metric Ton
แอปเปิ้ล	๕๕๑,๙๖๙	Metric Ton
องุ่น	๕๖๕,๕๙๓	Metric Ton
น้ำมันมะกอก	๕๒๗,๓๑๕	Metric Ton
ลูกพีช	๕๐๖,๐๔๔	Metric Ton
กีวี	๒๕๘,๘๑๑	Metric Ton
ใบยาสูบ	๑๑๖,๓๕๘	Metric Ton

ผลผลิตปศุสัตว์

เนย	๑๘๖,๗๔๘	Metric Ton
ชีกโกแลต	๑๒๐,๕๑๕	Metric Ton
เบคอน แฮม	๔๗,๒๖๒	Metric Ton

ระบบสารสนเทศยุค การสื่อสารและการคมนาคม

อิตาลีมีระบบโทรศัพท์ที่ทันสมัยและพอเพียง รวมทั้งมีการลงทุนในเทคโนโลยีรองรับเป็นอย่างดี นอกจากนี้อิตาลียังมีสถานีส่งวิทยุกระจายเสียง AM/FM ในประเทศกว่า ๔,๖๐๐ แห่ง เฉพาะวิทยุคลื่นสั้น มี ๙ สถานี นอกจากนี้อิตาลียังมีสถานีโทรทัศน์ในประเทศรวมกันกว่า ๖,๓๑๗ สถานี (ปี ๑๙๙๗) สำหรับผู้ให้บริการทางระบบอินเทอร์เน็ตในประเทศกว่า ๒๑๙ ราย

ส่วนระบบการคมนาคมขนส่งทางรถไฟมีเส้นทางรวมกัน ๑๙,๓๙๔ กิโลเมตร มีถนนยาว ๖๕๕,๖๗๖ กิโลเมตร โดยเป็นถนนที่มีผิวจราจรอย่างดี ซึ่งในนี้ได้รวมถึงทางด่วนที่มีความยาวรวมกัน ประมาณ ๖,๙๕๗ กิโลเมตรไว้ด้วยแล้ว สำหรับการคมนาคมทางน้ำมีท่าเรือสำคัญคือ Aufusta(Sicily), Bagnoli, Bari, Brindisi, Gela, Genoa, La Spezia, Livorno, Milazzo, Naples, Porto Foxi, Porto Torres(Sardigna), Salerno, Taranto, Trieste, Venice สนามบินมีประมาณ ๑๓๖ แห่ง โดยเป็น สนามบินขนาดใหญ่มากจำนวน ๕ แห่ง (ปี ๑๙๙๙) นอกจากนี้ อิตาลียังมีเรือขนส่งสินค้าที่มีขนาดใหญ่กว่า ๑,๐๐๐ GRT มากกว่า ๔๒๗ ลำ โดยมีเรือครบแทบทุกประเภท

การเมืองการปกครอง

สาธารณรัฐอิตาลี ปกครองโดยใช้ระบบสาธารณรัฐ ประกอบด้วยเขตการปกครอง ๒๐ เขต ใช้กฎหมาย civil law system เป็นหลักในการปกครองประเทศ โดยประชาชนเพศชายอายุ ๑๘ ปี ต้องรับราชการทหาร ประมุขของประเทศคนปัจจุบันคือ ประธานาธิบดี Carlo Azeglio CIAMPI มีนายกรัฐมนตรีคือ Silvio Berlusconi เป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีโดยได้รับความเห็นชอบจากประธานาธิบดี ซึ่งประธานาธิบดีจะมาจากการเลือกตั้งจากรัฐสภาและมณฑลต่างๆ ๕๘ แห่ง มีวาระคราวละ ๗ ปี นายกรัฐมนตรีจะแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่งการเลือกตั้งครั้งต่อไปจะมีในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๖

ส่วนวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิก ๓๑๕ คน มาจากเลือกตั้งโดยตรง ๒๓๒ คน และอีก ๘๓ คนมาจากสัดส่วนของคะแนนที่ได้รับจากมณฑลต่างๆ ตามสัดส่วน มีวาระครั้งละ ๕ ปี นอกจากนี้ยังมีสภา Chamber of Deputies ซึ่งมีสมาชิก ๖๓๐ คน โดย ๔๗๕ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และ ๑๕๕ คนมาจากสัดส่วนคะแนนที่ได้รับในแต่ละมณฑล มีอายุ ๕ ปีเช่นเดียวกับวุฒิสภา (เลือกตั้งครั้งล่าสุด วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๐๐๑)

นอกจากนี้อิตาลียังมีระบบศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วยตุลาการ ๑๕ คน โดย ๕ คนมาจากการแต่งตั้งของประธานาธิบดี ๕ คนเลือกจากรัฐสภา และที่เหลือโดยศาลฎีกา อย่างไรก็ตามการเมืองในอิตาลีค่อนข้างวุ่นวาย เนื่องจากมีกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก กลุ่มที่สำคัญประกอบด้วย สภาหอการค้าและอุตสาหกรรม กลุ่มเกษตรกร กลุ่มโบสโรมันคาทอลิก กลุ่มฝ่ายซ้าย ฯลฯ อิตาลียังเป็นสมาชิกขององค์กรระหว่างประเทศมากมาย ที่สำคัญเช่น NATO, OECD, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, ILO, IMF ฯลฯ

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลี

ด้านการเมือง ไทยและอิตาลีสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน โดยปัจจุบันไทยได้เปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม ในขณะที่อิตาลีได้เปิดสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิตาลี ประจำประเทศไทย

เมื่อประเทศไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิตาลีมาตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๔๑๑ (ค.ศ. ๑๘๖๘) โดยไทยและอิตาลีได้ลงนามสนธิสัญญาฉบับแรก คือ สนธิสัญญาว่าด้วยมิตรภาพ การพาณิชย์ และการเดินเรือ (Treaty of Friendship, Commerce and Navigation) ปัจจุบันนับว่าความสัมพันธ์ได้พัฒนามาเป็นเวลา ๑๕๐ ปีแล้ว ดังนั้น สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรมจึงจะจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองโอกาสดังกล่าวขึ้นในอิตาลีในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน ๒๕๕๒ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการจากงบประมาณสนับสนุนภารกิจต่างประเทศแบบบูรณาการประจำปี ๒๕๕๒ โดยมีลักษณะของโครงการสรุปได้ดังนี้

๑. เป็นโครงการที่ทุกหน่วยงานไทยในอิตาลีมีส่วนร่วม ได้แก่ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศประจำกรุงโรมและประจำเมืองมิลาน สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร/ทหารเรือ สำนักงานที่ปรึกษาฝ่ายการเกษตรประจำกรุงโรม สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำกรุงโรม และบริษัทการบินไทยจำกัดประจำกรุงโรมและประจำเมืองมิลาน รวมทั้งสำนักงานส่งเสริมการลงทุน ณ กรุงปารีส ซึ่งมีเขตอาณาดูแลอิตาลีด้วย อีกทั้งโดยความสนับสนุนช่วยเหลือของกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ของไทยใน ๕ เมืองสำคัญของอิตาลี ได้แก่ เมืองมิลาน เมืองตูริน เมืองเจนัว เมืองเนเปืล และเมืองคาตาเนียในเกาะซิซิลี

๒. เป็นโครงการที่จะจัดขึ้นเป็นเวลาหลายเดือนเพื่อให้มีบรรยากาศของการเฉลิมฉลองความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องและสามารถสร้างความประทับใจและสร้างความรู้สึกลงในทางบวกต่อกลุ่มเป้าหมายในอิตาลีได้อย่างเพียงพอ

๓. โครงการจะจัดขึ้นในหลายเมืองสำคัญในอิตาลีที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจการเมืองและทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ ได้แก่ กรุงโรมในฐานะเมืองหลวง เมืองมิลานในฐานะที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าทางตอนเหนือของอิตาลี เมืองตูรินในฐานะที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมหนักที่สำคัญ เมืองเจนัวในฐานะที่เป็นเมืองท่าสำคัญทางตอนเหนือ เมืองเวนิซในฐานะที่เป็นเมืองทางประวัติศาสตร์และศูนย์กลางการท่องเที่ยวเมืองฟลอเรนซ์ในฐานะเมืองหลวงเก่าของอิตาลีในยุคที่มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย เมืองเนเปืลในฐานะที่เป็นเมืองท่าสำคัญและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่ง และที่เมืองคาตาเนียซึ่งเป็นเมืองหลักของเกาะซิซิลีทางตอนใต้ของอิตาลี

๔. หน่วยงานของอิตาลีที่จะมีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศอิตาลี หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม ฝ่ายบริหารท้องถิ่นประจำเมืองต่าง ๆ สำนักงานนายกเทศมนตรีในแต่ละเมือง และบริษัทอิตาลีที่มีกิจการอยู่ในประเทศไทย พร้อมทั้งจะให้ชุมชนไทยในอิตาลีได้มีส่วนร่วมในโครงการด้วย

๕. กิจกรรมของโครงการประกอบด้วย

- การจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-อิตาลี และการสร้างฐานรากพระที่นั่งอนันตสมาคม
  - การจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสองประเทศและความก้าวหน้าของไทย
- การสัมมนาทางเศรษฐกิจการค้าและทางวิชาการ จัดการแข่งขันมวยไทย
- การจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าไทย
  - สาธิตการนวดแผนไทย
  - การจัดแสดงตลาดน้ำจำลอง
  - การจัดงานเลี้ยงรับรองตามเมืองต่าง ๆ และจัด Gala Dinner ที่กรุงโรม
  - การแสดงทางวัฒนธรรม
  - การจัดแข่งขันกอล์ฟเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และ
  - การประชาสัมพันธ์ โดยมีกิจกรรมสำคัญคือการล่องเรือใบจากอิตาลีมายังประเทศไทยเป็นเวลา ๗ เดือน

๖. การที่รัฐบาลร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศมีนโยบายที่จะฟื้นฟูความเชื่อมั่นต่อประเทศไทย และเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทยกิจกรรมต่าง ๆ จึงจะจัดให้มีเนื้อหาสาระและแนวทางที่สนับสนุนนโยบายสำคัญดังกล่าวด้วยทั้งในส่วนของแต่ละกิจกรรมและในส่วนของการประชาสัมพันธ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการดังกล่าว คือ การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลี ทั้งในระดับประเทศ ระดับหน่วยงานภาครัฐ ระดับเอกชน และกับสาธารณชน การประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมไทยและสินค้าไทย การกระตุ้นความสนใจของนักธุรกิจอิตาลีในการประกอบธุรกิจกับไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ชุมชนไทยในอิตาลีผ่านกิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทยในด้านต่าง ๆ

ด้านเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ไทยและอิตาลีมีมูลค่าการค้ารวม ๓,๑๙๙.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยส่งออกสินค้าไปอิตาลีเป็นมูลค่า ๑,๘๔๒.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากอิตาลีมีมูลค่า ๑,๓๕๗.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยได้เปรียบดุลการค้า ๔๘๕.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องปรับอากาศ รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา ปลาหมึกสดแช่แข็ง เหล็ก เหล็กกล้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า อัญมณีและเครื่องประดับ ผ้าฝ้าย เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์ เป็นต้น

สินค้านำเข้าจากอิตาลีที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ ผ้าฝ้าย ผลิตภัณฑ์เวชกรรม เภสัชกรรม สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นต้น

สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้า ได้แก่

สินค้าส่งออก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า ข้าว อาหารทะเลกระป๋อง ยานพาหนะอุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง อัญมณีและเครื่องประดับ ยางพารา เป็นต้น

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันดิบ เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์โลหะ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องมือเครื่องมือใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า อิตาลีเป็นประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป ทำให้เกิดปัญหาการค้าทวิภาคีระหว่างไทยและสหภาพยุโรปกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการค้า อิตาลีเป็นประเทศที่มีความเข้มงวดด้านกฎระเบียบการนำเข้ามากกว่าสมาชิกอื่นในสหภาพยุโรป เช่น ห้ามการใช้สาร EDTA ในอาหารทะเลกระป๋อง การระงับการนำเข้าอาหารที่มีสาร Biotoxin เป็นต้น ผู้ส่งออกจึงต้องระวังในสิ่งเหล่านี้เป็นพิเศษ

ด้านวิชาการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีผู้แทนในองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในคณะกรรมการร่วม (JC) ไทย - อิตาลี โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย ทั้งนี้ จากการประชุมฯ ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นครั้งล่าสุด และจัด ณ ประเทศอิตาลี มีสาระสำคัญเกี่ยวกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ

๑. ความร่วมมือด้านวิชาการเกษตร

(๑) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกษตร พันธุ์พืช/สัตว์

(๒) การขอเมล็ดพันธุ์งุ่นสำหรับผลิตไวน์ และพันธุ์มะกอกน้ำมัน

๒. ความร่วมมือด้านการลงทุน/การค้าสินค้าเกษตร

(๑) ส่งเสริมการลงทุนด้านการตลาดสินค้าเกษตรของภาคเอกชน โดยเฉพาะการลงทุนด้านการผลิตกล้วยไม้ และไวน์

(๒) ส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีในการแก้ปัญหาการค้าสินค้าเกษตร

(๓) การขอคืน GSP สินค้า ๙ กลุ่ม ซึ่งเป็นสินค้าเกษตร ๓ กลุ่ม (สินค้าอาหาร ผัก และผลไม้ และอาหารทะเล)

(๔) ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเพลี้ยไฟในดอกกล้วยไม้ไทยที่ส่งไปอิตาลี

๓. รัฐบาลอิตาลีได้เคยให้ทุนแก่นักวิชาการไทยจากโครงการหลวง ๒ ทุนไปฝึกอบรมทางวิชาการปลูก Artichoke ที่มหาวิทยาลัยบารี ประเทศอิตาลี เป็นเวลา ๑ เดือน ทั้งนี้ โครงการหลวงได้ขอพันธุ์ Artichoke จากอิตาลีมาทดลองปลูกในประเทศไทยและขอให้ผู้เชี่ยวชาญอิตาลีเดินทางมาให้คำปรึกษา โดยโครงการหลวงเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

๔. ภาคเอกชนไทยและอิตาลีได้แก่ บริษัท Siam Flower ๑๙๘๕ Co. Ltd. ของไทยกับบริษัท La Tancia ของอิตาลีได้เคยดำเนินการโครงการร่วมลงทุนการผลิตเหล้าองุ่น โดยบริษัท La Tancia ได้นำพันธุ์องุ่นสำหรับผลิตไวน์ พันธุ์มะกอก พันธุ์ดอกทานตะวันไปทดลองปลูกในพื้นที่ของบริษัท Siam Flower ที่จังหวัดราชบุรี

๕. อิตาลีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการตรวจพบเพลี้ยไฟเป็นอย่างดีและฉบับลงตัวอย่างไรก็ตาม อิตาลีได้เคยเสนอให้ไทยพยายามหาวิธีการที่จะกำจัดเพลี้ยไฟตั้งแต่ในช่วงระยะเวลาการปลูกและวิธีการกำจัดที่ไม่ทำให้อายุของกล้วยไม้สั้นลง ทั้งนี้ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโรม ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่อิตาลีเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งอิตาลีแสดงความพอใจในการดำเนินการของฝ่ายไทย

๖. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงนโยบายการเกษตร อาหาร และป่าไม้ของอิตาลี กำลังดำเนินการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้ระหว่างสองประเทศอยู่ ขณะนี้ฝ่ายไทยกำลังพิจารณาร่างโต้ตอบบันทึกความเข้าใจฯ ฉบับแก้ไขของฝ่ายอิตาลีอยู่

*****

ผลการศึกษาดูงานของคณะกรรมการธิการ ณ สาธารณรัฐอิตาลี

ระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม - ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

วันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๖.๓๐-๑๙.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการเข้าเยี่ยมชมคารวะ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

ณ ที่นั้น นายประดาป พิบูลสงคราม เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี พร้อมด้วย ทีมไทยแลนด์ ซึ่งประกอบด้วย ทูตพาณิชย์ ทูตทหาร การท่องเที่ยว และส่วนราชการอื่น ๆ ให้การต้อนรับ คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ สมาผู้แทนราษฎร โดยกล่าวต้อนรับและแสดงความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการเดินทางมาเยี่ยมชมพร้อมทั้งศึกษาดูงานในครั้งนี้

นายสามารถ ราชพลสิทธิ์ ประธานคณะกรรมการ กล่าวแนะนำ กรรมการ ที่ปรึกษา คณะกรรมการและผู้ร่วมเดินทาง และกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาศึกษาดูงานในครั้งนี้เพื่อ ศึกษาสภาพภูมิประเทศ เศรษฐกิจ การค้า การพาณิชย์ และการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐอิตาลี ทั้งนี้เพื่อนำ องค์ความรู้ที่ได้จากภาคส่วนต่าง ๆ ไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินของประเทศตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ต่อไป

หลังจากนั้น คณะกรรมการได้พูดคุยและแสดงทรรศนะเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจของโลก ที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงิน เศรษฐกิจ หลังจากเกิดเหตุการณ์วิกฤตการเงินของโลก หรือที่เรียกว่า “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์โครซิส” ของประเทศสหรัฐอเมริกา ว่าส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทยและเศรษฐกิจ โลกโดยรวมอย่างไรบ้าง

นายประดาป พิบูลสงคราม เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ได้ชี้แจงต่อ คณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ปัญหาลินเชื่อที่อยู่อาศัยที่ต่ำกว่ามาตรฐาน (ซับไพร์ม) หรือ “วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์” ซึ่งเกิดขึ้นใน สหรัฐอเมริกาตั้งแต่กลางปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้เริ่มส่งผลกระทบต่อด้านลบมากขึ้น ซึ่งสหรัฐฯ ได้พยายามแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น การลดดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) อย่างรุนแรงถึงสองครั้งในช่วงเวลาห่างกันเพียง ๘ วัน รวมอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงถึงร้อยละ ๑.๒๕ ทำให้ปัจจุบัน (๓๑ มกราคม ๒๕๕๑) อัตราดอกเบี้ยสหรัฐฯอยู่ที่ร้อยละ ๓.๐ ซึ่งถือว่าเป็นต่ำที่สุดตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๘ นอกจากนี้รัฐบาลสหรัฐฯและสภาครองเกรสยังได้อนุมัติงบประมาณกว่า ๑.๕ แสนล้าน เหรียญสหรัฐฯ เพื่อคืนภาษีให้พลเมืองอเมริกัน จากมาตรการดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า เศรษฐกิจของสหรัฐฯ มีปัญหาค่อนข้างมากทีเดียว เมื่อเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา มีปัญหาย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วย เนื่องจากสหรัฐฯถือเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทย ด้วยเหตุนี้ภาครัฐ จึงควรเฝ้าระวังว่า ผลกระทบของปัญหาซับไพร์มต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อ

เศรษฐกิจไทยนั้นจะเป็นอย่างไร ทั้งด้านการเจริญเติบโตและด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อที่จะสามารถเตรียมมาตรการรองรับหรือป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ปัญหาซับไพร์มจะส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว เนื่องจากปัญหาซับไพร์มทำให้เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าของไทยชะลอตัว ซึ่งมีผลทำให้การส่งออกของไทยชะลอลงด้วย

๒. ผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

๑) เสถียรภาพภายใน: อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น

หากพิจารณาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าหรืออัตราเงินเฟ้อ ปัญหาซับไพร์มไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อในประเทศโดยตรง แต่ส่งผลกระทบต่อผ่าน ๒ ปัจจัย คือ ราคาน้ำมัน (Cost Push Factors) และอัตราดอกเบี้ย (Demand Pull Factors) หากจะพิจารณาว่าปัญหาซับไพร์มส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้ออย่างไร ต้องพิจารณาว่าปัญหาซับไพร์มส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทยอย่างไร และราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยในประเทศไทย มีผลต่ออัตราเงินเฟ้อของไทยอย่างไร

ปัจจัยด้านราคาน้ำมันนั้นยังคงผันผวน แต่มีแนวโน้มลดลงจากปลายปี ๒๕๕๐ ซึ่งทำให้ต้นทุนของผู้ผลิตมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปัญหาซับไพร์มจะทำให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ ถดถอยและทำให้ความต้องการบริโภคน้ำมันของโลกมีแนวโน้มชะลอตัว เนื่องจากสหรัฐฯ เป็นผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของโลก

อย่างไรก็ตาม แม้อัตราราคาน้ำมันลดลง แต่อาจไม่ทำให้ราคาสินค้าลดลงเร็วนัก เพราะสินค้าส่วนหนึ่งเป็นสินค้าในสต็อก หรือเกิดจากการผลิตภายใต้คำสั่งซื้อเดิม ณ ราคาวัตถุดิบเดิม และผู้ประกอบการยังมีต้นทุนการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า (Menu Cost) ทำให้ยังไม่สามารถปรับราคาลงมาได้รวดเร็วทัน ดังนั้นแม้ว่าราคาน้ำมันจะปรับตัวลดลง แต่ราคาสินค้าและอัตราเงินเฟ้อในช่วงต้นปีนี้อาจจะไม่ลดลง

สำหรับอัตราดอกเบี้ยนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งภาวะเศรษฐกิจ ทิศทางของนโยบาย รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ การที่สหรัฐฯ ลดอัตราดอกเบี้ยครั้งใหญ่ถึง ๒ ครั้งติดกัน คือ ร้อยละ ๐.๗๕ และร้อยละ ๐.๕๐ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากซับไพร์ม ทำให้เกิดความกังวลว่าอาจทำให้เงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามายังไทย ซึ่งจะทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่ามากขึ้นอีก ประกอบกับแรงกดดันต่ออัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มลดลงจึงคาดการณ์ได้ว่า ผู้กำหนดนโยบายการเงินของไทยน่าจะปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง ซึ่งอาจมีผลทำให้อัตราเงินเฟ้อปรับตัวเพิ่มขึ้นบ้าง

๒) เสถียรภาพภายนอก: ดุลการชำระเงินไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

เสถียรภาพเศรษฐกิจภายนอกประเทศพิจารณาจากปริมาณทุนสำรองระหว่างประเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลการชำระเงิน ซึ่งประกอบด้วยดุลบัญชีเดินสะพัด (การส่งออก-นำเข้า) และดุลบัญชีเงินทุน (เงินทุน

ไหลเข้า-ไหลออก) หากดุลการชำระเงินเป็นบวกจะทำให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้าม หากดุลการชำระเงินเป็นลบ เงินทุนสำรองระหว่างประเทศจะลดลง

ดุลบัญชีทุนขึ้นอยู่กับการเคลื่อนย้ายเงินทุนสุทธิระหว่างประเทศ ซึ่งโดยธรรมชาติของเงินทุนจะเคลื่อนย้ายไปยังที่ซึ่งมีผลตอบแทนสูงกว่า และผลตอบแทนของทุนพิจารณาได้จากอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นด้วยเหตุที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ลดอัตราดอกเบี้ยลง และคาดว่าจะลดลงอีกนั้น ทำให้อัตราดอกเบี้ยสหรัฐฯ ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของไทย ดังนั้นอาจทำให้มีทุนเคลื่อนย้ายเข้ามายังประเทศไทยมากขึ้น ในขณะที่ปัญหาซับไพร์มจะทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยเกินดุลน้อยลง เพราะจะทำให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ และประเทศคู่ค้าอื่นของไทยชะลอตัวลง ทำให้การส่งออกของไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลง โดยมีการคาดการณ์กันว่า การส่งออกของไทยจะขยายตัวไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ในปีนี้ ลดลงจากร้อยละ ๑๙ ในปี ๒๕๕๐

นอกจากนี้ เงินทุนที่ไหลเข้าไทยมากขึ้นจะทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ส่งออกได้ยากขึ้น แต่จะทำให้นำเข้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม คาดว่าผู้กำหนดนโยบายการเงินของไทยจะลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อรักษาเสถียรภาพค่าเงินบาท ทำให้การส่งออกและนำเข้าไม่ได้รับผลกระทบจากค่าเงินมากนัก เมื่อรวมดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลบัญชีทุนแล้ว จะเห็นได้ว่าดุลบัญชีทุนมีแนวโน้มเกินดุลมากขึ้น ขณะที่ดุลบัญชีเดินสะพัดมีแนวโน้มเกินดุลลดลง ผลของซับไพร์มต่อทั้งสองบัญชีจึงหักล้างกันเอง ทำให้ไม่กระทบดุลการชำระเงินและทุนสำรองระหว่างประเทศมากนัก และ วิกฤต Sub-prime ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก เช่น ในยุโรป เอเชีย ดังจะเห็นได้จากการที่ธนาคารกลางยุโรป (The European Central Bank (ECB)) ได้อัดฉีดเม็ดเงิน ๖๑,๐๐๐ ล้านยูโร และเงินทุนสำรองเพิ่มขึ้นอีก ๖๘,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ หลังจากที่ได้เคยฉีดเม็ดเงินเข้าสู่ระบบธนาคารไปแล้วจำนวน ๙๕,๐๐๐ ล้านยูโร สำหรับธนาคารกลางญี่ปุ่น (Bank of Japan (BOJ)) ได้อัดฉีดเม็ดเงินเข้าสู่ระบบจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ ล้านเยน เพื่อเป็นการผ่อนคลายวิกฤตความเชื่อมั่นของนักลงทุน

สำหรับประเทศไทยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศก็ย่อมที่จะต้องได้รับผลกระทบจากปัญหา Sub-prime เช่นเดียวกันโดยส่งผลให้ตลาดทุนปรับตัวลดลงเช่นเดียวกับตลาดหุ้นทั่วโลก นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราทำให้ค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์แข็งค่าขึ้นอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้นโดยการซื้อเงินบาทมากขึ้น ซึ่งการที่เงินบาทแข็งตัวนั้นย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ การนำเข้า (import) จะได้รับผลดีจากการที่เงินบาทแข็งค่าเพราะในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศนั้นเราจะต้องซื้อสินค้าเป็นเงินดอลลาร์ ฉะนั้นเมื่อเงินบาทแข็งค่าสินค้าจะถูกกลง ในขณะที่เดียวกันภาคการส่งออก (export) จะได้รับผลเสียจากการที่เงินบาทแข็งค่าเพราะในการที่ต่างชาติจะซื้อสินค้าของไทยนั้นจะต้องซื้อเป็นเงินบาท เมื่อเงินบาทแข็งค่าทำให้ต้องซื้อสินค้าแพงขึ้น

ทางด้านนโยบายของรัฐบาลได้กำหนดมาตรการรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นแผนรองรับเชิงรับ และเชิงรุกประกอบด้วย ๖ มาตรการคือ

๑. มาตรการตลาดทุน ที่ขยายโอกาสให้คนไทยซื้อหุ้นราคาถูก ผลตอบแทนสูง มีการขยายวงเงินลดหย่อนภาษีสำหรับ RMF/LTF จาก ๕๐๐,๐๐๐ เป็น ๗๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

๒. สภาพคล่องทางการเงินโดยสถาบันการเงินสนับสนุนการปล่อยสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง

๓. เร่งรัดภาคส่งออกและท่องเที่ยวให้มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นโดยเน้นความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การขยายตลาดในเอเชียและประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ตะวันออกกลาง ออสเตรเลีย แอฟริกา ลาตินอเมริกา โดยเน้นใช้ทีมไทยแลนด์ รวมทั้งมีสินเชื่อเพื่อการส่งออกของสินค้าในประเทศอย่างเพียงพอ

๔. สร้างเศรษฐกิจภายในประเทศโดยการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ

๕. ดำเนินโครงการลงทุนขนาดใหญ่ (เมกะโปรเจกต์)

๖. เร่งสร้างความร่วมมือในเอเชีย โดยญี่ปุ่นและจีนจะต้องมีบทบาทสำคัญต่อระบบการเงินโลก เพื่อประคองเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ คณะกรรมการได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม เพราะนับตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ไทยได้รับผลกระทบมากมาย ซึ่งมีแนวโน้มว่าอาจประสบกับภาวะวิกฤตขึ้นอีกครั้งก็เป็นได้ จึงควรมีมาตรการป้องกันและเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับนานาชาติโดยเร็วทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมา และยังเสนอแนะให้ส่วนราชการเร่งทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับรายละเอียดและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลของวิกฤตการเงิน นอกจากนี้ คณะกรรมการยังให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมว่าควรตั้ง Wall Room หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลและรับรู้ปัญหาผลกระทบที่อาจเกิดคือ เช่น สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเป็นหน่วยงานที่สามารถพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ คณะกรรมการกล่าวถึงสถานการณ์ปัญหาหนี้สินของประเทศไทยว่าประกอบด้วย หนี้สินข้าราชการครู หนี้สินกู้ยืมเพื่อการศึกษา จากกองทุนประเภทต่าง ๆ หนี้สินเกษตรกร ซึ่งปัจจุบันปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่รัฐบาลจะต้องหามาตรการแก้ไขปัญหากับราษฎรเพื่อจัดความยากจน และสร้างเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ ส่วนปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นปัจจุบัน เช่น ปัญหาหนี้กองทุนหมู่บ้าน เกิดจากปัญหากฎหมายและระเบียบขาดความชัดเจน ทำให้ผู้กู้ไม่นำเงินมาชำระหนี้ ในส่วนของราษฎรที่ประกอบอาชีพในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ (OTOP) เพื่อจำหน่ายภายในท้องถิ่น ภายในประเทศรวมถึงการส่งออกต่างประเทศ นั้น ปัจจุบันได้รับความสนใจลดน้อยลงซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น แนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้า รูปแบบบรรจุภัณฑ์ ที่ต้องเป็นสินค้าที่มีความน่าสนใจและดึงดูดใจลูกค้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. ขอให้ทางสถานทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ช่วยกำกับดูแลและให้ความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าภาคการเกษตร พร้อมทั้งสร้างภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่นด้านการลงทุนให้กับประชาคมโลก ในสภาวะที่เกิดความไม่มั่นคงทางการเงินขึ้น

๒. ที่ประชุมให้ความสนใจเรื่อง สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ซึ่งแต่เดิมเคยสร้างรายได้ให้กับชุมชนเป็นจำนวนมาก ต่อมาการพัฒนาผลิตภัณฑ์หยุดชะงักลงทำให้ยอดขายของสินค้า OTOP ตามจังหวัดต่าง ๆ ไม่ได้รับความสนใจ ทั้งนี้คณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ (Package) ของสินค้า ซึ่งควรมีความหลากหลายและดึงดูดความสนใจของลูกค้า อีกทั้งยังเน้นย้ำในเรื่องของการนำภาพลักษณ์หรือสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นเพื่อเป็นจุดขายและดึงดูดความสนใจของชาวต่างชาติด้วย

๓. แนวทางการจัดแสดงสินค้า OTOP เพื่อเผยแพร่ให้กับนานาชาติ ซึ่งควรได้รับการประสานความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อนำสินค้าของไทยไปจัดแสดงเป็นการเผยแพร่และทำความรู้จักกับนานาชาติด้วย อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของไทยได้อีกด้วย

๔. ที่ประชุมมีความเห็นว่า ควรหามาตรการป้องกันผลกระทบวิกฤตการเงินของโลก โดยการทำความเข้าใจกับประชาชนด้านผลกระทบข้างเคียงที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ โดยการเสนอแนวทางว่า ควรมีการตั้ง wall room ขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลปัญหาและผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ โดยเสนอให้สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรเป็นหน่วยงานที่มีหลักที่สามารถดูแลและรองรับปัญหานี้ได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

คณะกรรมการได้รับทราบข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ สภาพภูมิประเทศของสาธารณรัฐอิตาลี ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งจากการดูงาน พบว่า สาธารณรัฐอิตาลีเป็นประเทศที่มีจุดแข็งของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีการดำเนินกิจกรรมทางการค้าอย่างเสรี ในขณะเดียวกันรัฐบาลมีบทบาทในการควบคุมกิจกรรมสำคัญบางประเภท เช่น กิจกรรมด้านสาธารณสุข อุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน

ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอิตาลีกับไทย มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกันมายาวนาน โดยการลงนามในสนธิสัญญาต่าง ๆ ซึ่งผลที่คาดว่าจะได้รับด้านการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอิตาลีทั้งในระดับประเทศ ระดับหน่วยงานภาครัฐ ระดับเอกชนและสาธารณชน การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมและสินค้าไทย การกระตุ้นความสนใจนักรูจิจอิตาลีในการดำเนินการค้าในไทย เสริมสร้างการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นที่รู้จักกับนานาชาติในเรื่องของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามทั้งวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์และพัฒนาศักยภาพทางระบบเศรษฐกิจให้เป็นที่ยอมรับด้วย

วันอาทิตย์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ศึกษาฐานสหพันธวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางในอิตาลี

คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาฐานเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินมาดำเนินการโครงการขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยมีทีมไทยแลนด์ประจำสาธารณรัฐอิตาลีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมบรรยายสรุปให้คณะกรรมการได้รับทราบ สรุปได้ดังนี้

ระบบเศรษฐกิจของอิตาลีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จากที่มีพื้นฐานทางการเกษตรไปเป็นระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและพัฒนาขึ้นไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมอยู่ในอันดับ ๖ ของประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกปัจจุบันในกลุ่ม OECD ในระหว่างทศวรรษ ๑๙๖๐ และ ๑๙๗๐ ระบบการผลิตในประเทศอิตาลียังคงมีปริมาณจำกัด การดำเนินการผลิตส่วนใหญ่เป็นของบริษัทขนาดใหญ่ สถานประกอบการขนาดใหญ่หลายแห่งประสบกับปัญหาเรื่องการจ้างแรงงานมากขึ้น รวมทั้งประสบปัญหาจากการแข่งขันทั้งภายในและนอกประเทศจนไม่สามารถประกอบกิจการที่คุ้มทุนได้ จึงต้องเลิกกิจการไปในที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๘๐ เป็นต้นมา จึงได้มีการส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (Small and Medium Enterprises : SMEs) ขึ้น ซึ่งได้เข้ามามีบทบาททดแทนสถานประกอบการขนาดใหญ่ ลักษณะเฉพาะของ SMEs คือมีการรวมกลุ่มกันเป็นเขตอุตสาหกรรม (Industrial Cluster) โดยมีการแข่งขันระหว่างหน่วยผลิตในเรื่องของประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของสินค้า มีการย้ายฐานการผลิตบางขั้นตอนไปสู่จุดที่มีต้นทุนต่ำ โดยมีการกระจายเครือข่ายการผลิตไปในบริเวณใกล้เคียง บริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางเหล่านี้ยึดหลักการใช้ความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการของตลาด ซึ่งจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการผลิตและการตลาดอยู่เป็นระยะ ๆ เพื่อผลิตสินค้าที่เป็นที่นิยมของตลาดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ความสามารถในการผลิตสินค้าเพื่อการแข่งขันกับคู่แข่งจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของ SMEs ของอิตาลี เพื่อการส่งสินค้าออกไปยังสหภาพยุโรปและประเทศอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ SMEs ของอิตาลีจึงเป็นหน่วยธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและสร้างความเจริญรุ่งเรืองต่อเศรษฐกิจของอิตาลีจนถึงปัจจุบัน ส่วนโครงสร้างของอุตสาหกรรมการผลิตประมาณร้อยละ ๙๕ ของอิตาลีเป็น SMEs ส่วนใหญ่จะอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือร้อยละ ๔๔.๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ ๒๘.๕ ภาคกลางร้อยละ ๑๓.๑ และภาคใต้ ร้อยละ ๑๔.๓

กฎหมายอิตาลีได้มีการกำหนดค่าจำกัดความโดยแน่ชัด โดยทั่วไปได้จำแนกขนาดวิสาหกิจโดยใช้จำนวนคนงานเป็นเกณฑ์ตามสหภาพยุโรป บริษัทขนาดเล็กมักจะมีคนงาน ๑๑-๕๐ คน และบริษัทขนาดกลางมักจะมีคนงาน ๕๐-๒๕๐ คน (กฎหมายโรงงานหรือกฎหมายแรงงานมักจะไม่เข้าควบคุมโรงงานที่มีคนงานต่ำกว่า ๑๐ คน มีตัวเลขประมาณการว่าจำนวน SMEs ของอิตาลีกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นกิจการที่มีเจ้าของที่เป็นผู้ประกอบการคนเดียว)

มาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางในอิตาลี

ภาครัฐ รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรม (Ministry of Industry) ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงการผลิต (Ministry of Productive Activities) เป็นหน่วยงานที่เป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแล และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุน SMEs โดยมีบทบาทในการ สนับสนุนช่วยเหลือ SMEs ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

รัฐบาลอิตาลีได้ออกกฎหมายให้การสนับสนุน SMEs ในด้าน ต่าง ๆ อาทิ

- กฎหมายเลขที่ ๑๓๒๙/๑๙๖๕ (หรือ Sabatini Law) เรื่องการให้เงินอุดหนุนของรัฐต่อการ ลงทุนเพื่อซื้อและเช่าเครื่องจักรที่ใช้เทคโนโลยีสูงของ SMEs โดยลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม

- กฎหมายเลขที่ ๕๖/๑๙๘๒ เรื่องการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัย แรงจูงใจในการทำวิจัย ประยุกต์ และการช่วยเหลือ SMEs ในการหาแหล่งเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

- กฎหมายเลขที่ ๔๘๘/๑๙๙๒ เรื่องการให้เงินช่วยเหลือในพื้นที่ด้อยพัฒนา

- กฎหมายเลขที่ ๔๔/๑๙๘๖ เรื่องการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเขตสิทธิ

พิเศษ

- กฎหมายเลขที่ ๓๙๔/๑๙๘๑ เรื่องการให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาตลาดนอกสหภาพยุโรป

กฎหมายเลขที่ ๔๙/๑๙๘๗ เรื่องการส่งเสริมและการสนับสนุนการร่วมลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา

มาตรการอื่น ๆ อันได้แก่ มาตรการส่งเสริมการส่งออก ดำเนินการโดย SIMEST (Italian Society of Companies Abroad) เป็นสถาบันการเงินในอิตาลีที่สนับสนุนให้ธุรกิจอิตาลีมีความเชื่อมโยงใน การผลิตเพื่อส่งออก และความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศ โดยให้ความ สนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs ในการแข่งขันประกวดราคาในระดับระหว่างประเทศ ให้สิทธิพิเศษเพื่อ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ สิทธิพิเศษเพื่อส่งเสริมการส่งออก และให้ข้อมูลสำหรับการส่งออกใน รูปแบบ export consortium สำหรับ SMEs

มาตรการส่งเสริมเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ หน่วยงานวิจัยของรัฐ เช่น National Research Council (CNR) และ Italian National Agency for New Technology, Energy and the Environment (ENEA) จะสนับสนุนช่วยเหลือการวิจัยค้นคว้าและถ่ายทอดผลการวิจัยเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ใหม่ให้ เป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรม มีองค์กรหน่วยงานที่ชัดเจนในการนำนโยบายเทคโนโลยีไปปฏิบัติอย่าง

มีประสิทธิภาพ เช่น ASTER(Agency for the Technological Development) ที่ตั้งขึ้นโดย Regional Industrial Development Board ในปีค.ศ.๑๙๘๕ แต่ปัจจุบันเป็นองค์กรเอกชน มีการแทรกแซงเพื่อ นวัตกรรมและการพัฒนา SMEs โดยส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของ SMEs และการ สนับสนุนให้เงินอุดหนุนในการซื้อและเช่าเครื่องจักรที่ใช้เทคโนโลยีสูงสำหรับ SMEs

ภาครัฐบาลท้องถิ่น

ในแต่ละแคว้นจะมีคณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษาของแคว้น ตลอดจนมีหน่วยงานและ องค์กรวางแผนในระดับท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบและช่วยเหลือสนับสนุน SMEs ในทุกเมือง โดยออก มาตรการผ่านหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีเกณฑ์การกลั่นกรองภายในของแต่ละท้องถิ่นในการสร้างสิ่ง อำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ SMEs สามารถสร้างเครือข่ายการบริการที่เป็น ระบบให้เป็นรูปธรรม รัฐบาลท้องถิ่นยังทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร การศึกษา การฝึกอบรมสำหรับ SMEs โดยผ่านทางสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยและศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ (technical training centers) ของ แคว้นและภูมิภาค รวมทั้งมีความสัมพันธ์และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับศูนย์วิจัยเอกชน สมาคมพ่อค้า และสหกรณ์ ฯลฯ เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจของ SMEs ในเขตที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ ในแต่ละปีรัฐบาลท้องถิ่นทั้งในระดับแคว้น จังหวัดและเมือง ยังมีหน้าที่จัดงาน แสดงสินค้าเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สินค้าหลักที่มีชื่อเสียงของ SMEs ทั้งในระดับนานาชาติ และภายในประเทศ เช่น ในแต่ละปีแคว้น Emilia-Romagna จะจัดงานแสดงสินค้าประมาณ ๙๐ ครั้ง ซึ่ง กว่าร้อยละ ๓๐ จะเป็นงานระดับนานาชาติ ที่มีชื่อเสียงได้แก่งาน Cibus-Tecnocibus (Food Industry and Technologies for Transformation) และ SAIE-Cersaie (Ceramics and Building Trade) เป็นต้น และ สำหรับระดับภายในประเทศได้แก่ Modena Fair : ๘th International Conference of Hi-Tech Cars and Engines ซึ่งเป็นงานจัดแสดงรถแข่งที่มีความเร็วสูงอาทิ รถ Ferrari, Maserati และรถจักรยานยนต์แข่ง หลากยี่ห้อจากอิตาลีและญี่ปุ่นเช่น Ducati, Suzuki และ Honda เป็นปีที่ ๘ ติดต่อกัน ซึ่งนอกจากเป็นงาน แสดงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของรถและจักรยานยนต์ที่มีความเร็วสูงแล้ว ยังมีการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญด้าน เครื่องยนต์จากที่ต่าง ๆ มากกว่า ๖๐๐ คนเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นและผลงานวิจัยในเรื่องการพัฒนา เครื่องยนต์ ปัญหา อุปสรรค และการรักษาสภาพแวดล้อม

ภาคเอกชน

หน่วยงานในอิตาลีที่ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางมีรูปแบบแตกต่างกันมาก ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาคเอกชนหรือกึ่งเอกชน และมีชื่อเรียกแตกต่างกันมาก หน่วยงานที่เป็นกึ่งรัฐกึ่งเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือ SMEs ในอิตาลีได้แก่หอการค้าและอุตสาหกรรม (หอการค้าในอิตาลีมีลักษณะเป็นหน่วยงานกึ่งรัฐกึ่งเอกชน เพราะได้รับมอบอำนาจจากกฎหมายให้เป็นผู้จดทะเบียนบริษัท) มักจะมีแผนกให้การสนับสนุน SMEs วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ก็มักจะตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน หรือเป็นการรวมตัวของสมาคม/สหกรณ์ หรืออาจเป็นศูนย์วิจัยที่ให้บริการแก่ SMEs ในลักษณะเป็น The Real Service Center ซึ่งตั้งอยู่ในเขต industrial district ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีกว่า ๑๓๐ ศูนย์ มีฐานะเป็นเอกชน (public-owned) ดำเนินงานโดยสมาคมผู้ผลิตสินค้าหรือเทศบาลท้องถิ่นหรือเป็นศูนย์ที่บรรดา SMEs ร่วมจัดตั้งขึ้นโดยร่วมถือหุ้นเพื่อให้บริการแก่ SMEs ในเขตของตน หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นนี้มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน อย่างเช่น สหพันธ์วิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางของอิตาลี (CONFAPI) ในกรุงโรม เป็นหน่วยงานภาคเอกชนก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ มี SMEs ที่เป็นสมาชิกทั่วประเทศจำนวนกว่า ๖๐,๐๐๐ แห่ง คนงานรวมกว่า ๑.๑ ล้านคน ทำหน้าที่ช่วยเหลือ SMEs ในด้านต่าง ๆ เช่น การตลาด การติดต่อกับต่างประเทศ หรือการติดต่อกับรัฐบาลหรือสหภาพยุโรป - สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าของอิตาลี (Sistema Moda Italia - Italian Association of Textile Apparel and Related Industries) ที่เมืองมิลาน เป็นสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ใหญ่ที่สุดในอิตาลีมีสมาชิก SMEs กว่า ๑,๖๐๐ บริษัท ในปี ๒๐๐๐ ทำรายได้เป็นเงิน ๓๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ สมาคมจะให้บริการและความช่วยเหลือแก่สมาชิกในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้แก่สมาชิก และระหว่างสมาชิกในระดับต่าง ๆ รวมทั้งต่างประเทศนับตั้งแต่สายการผลิตจนถึงระบบการตลาด การดูแลปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิก การให้ข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และการกระชับความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างแนบแน่นกับระบบการขายปลีก เป็นต้น - ศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีแห่งแคว้น Emilia-Romagna (Agency for the Technological Development of Emilia-Romagna - ASTER) - ศูนย์ Centuria Science Technology Park ที่เมือง Cesena ในแคว้น Emilia-Romagna เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ๓ ส่วน ได้แก่ ธุรกิจอุตสาหกรรมภาคเอกชน จำนวน ๒๕ บริษัท มหาวิทยาลัย ศูนย์วิจัยและรัฐบาลท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล

จังหวัด หอการค้า หน่วยงานด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น Centuria เป็นองค์กรที่มีความชำนาญทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยเน้นกิจกรรมในเรื่องนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสำเร็จในการผลิตสินค้าที่ทำให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยกระจายข้อมูลข่าวสารในเรื่องวัตถุดิบการผลิตที่ดีมีราคาถูก และด้านการตลาด สาขาอุตสาหกรรมเกษตรที่ Centuria ให้ความสำคัญและให้บริการได้แก่ ผักและผลไม้ อุตสาหกรรมน้ำตาล การผลิตเครื่องจักรใช้แทนคน และการบรรจุหีบห่อสำหรับสินค้าการเกษตร และเทคโนโลยีการเก็บรักษาเย็น ในแต่ละปีศูนย์ Centuria สามารถทำรายได้ประมาณ ๒ พันล้านยูโร - ศูนย์พัฒนาการวิจัยเทคโนโลยีแห่งฟลอเรนซ์ (Centre for Development of Technological Research - CESVIT) - ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางสำหรับภาคใต้ของอิตาลี (เนเปิ้ลส์) (Centre for Promotion and Technological Development of SMEs of Southern Italy - ESVITEC) - สมาคมอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางแห่ง Vicenza (Association of Small and Medium Industries of Vicenza - API Vicenza) หน่วยงานหรือศูนย์ต่าง ๆ เหล่านี้มักจะเก็บค่าบริการจากบริษัทที่เป็นสมาชิกหรือเก็บค่าบริการจากบริษัทที่มาขอให้บริการ

โครงสร้างของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดเล็กและ ขนาดกลาง มักจะมีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ประธานและรองประธาน และกรรมการ ประมาณ ๑๐ คนโดยอาจมีผู้บริหารซึ่งทำงานเต็มวันหรือผู้บริหารแบบทำงานครึ่งวัน โดยได้รับผลตอบแทนทางเงินเดือนด้วย บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน

ให้คำปรึกษาแนะนำและความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการใหม่ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี และรูปแบบสินค้า การตลาด ติดต่อประสานงานโดยเฉพาะการติดต่อกับต่างประเทศหรือติดต่อกับรัฐบาลหรือสหภาพยุโรป แนะนำหาแหล่งเงินทุนและการประกันสินเชื่อ การค้นคว้า วิจัยด้าน Software ให้บริการทางเครื่องมือ ออกใบรับรองคุณภาพสินค้า ทดสอบเครื่องไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ การฝึกอบรม การจัดตั้งห้องแสดงสินค้าในต่างประเทศ ตลอดจนให้คำปรึกษาทางกฎหมาย สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง โดยเป็นคนกลางเจรจาแก้ปัญหาค่าจ้างแรงงาน หรือสัญญาจ้าง หาแหล่งวัตถุดิบที่ดีมีราคาถูกให้กับสมาชิก ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสการลงทุน

ผลดีของเขตวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางในอิตาลี

การที่อุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางของอิตาลีมักจะตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันนั้น ทำให้สนับสนุนเกื้อกูลกันและมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงกว่าอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวและมีผลกำไรสูงกว่าอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวด้วย การสนับสนุนเกื้อกูลกันอาจเกิดจาก

๑. การหาซื้อวัตถุดิบร่วมกัน เมื่อมีอุตสาหกรรมมาตั้งรวมกันในเขตพื้นที่เดียวกันทำให้มีการจัดซื้อวัตถุดิบร่วมกันเกิดขึ้น หรือผู้ขายวัตถุดิบมักจะมาตั้งร้านในเขตพื้นที่เดียวกันนั้นด้วย ทำให้โรงงานไม่ต้องเก็บ Stock และได้วัตถุดิบทันเวลา ประหยัดต้นทุนการผลิต

๒. อุตสาหกรรมประเภทเดียวกันตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกันทำให้เกิดการแข่งขัน และสร้างความชำนาญในการผลิตสินค้าเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แต่ละโรงงานจะพยายามหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันเป็นผลให้สามารถผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาด

๓. อุตสาหกรรมประเภทเดียวกันที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันทำให้แรงงานมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าประเภทนั้น หรือมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือประเภทคล้ายคลึงกัน ทำให้แรงงานมีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น และเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากขึ้น

๔. ธนาคารที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมเดียวกันก็มีความรู้อย่างลึกซึ้งกับอุตสาหกรรมประเภทนั้น ทำให้การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้าทำได้คล่องตัวขึ้น เพราะนายธนาคารมักจะมีความรู้ ตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาดของอุตสาหกรรมนั้นด้วย เช่น นายธนาคารที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมหินอ่อนจะมีความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมหินอ่อน รวมทั้งผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรมหินอ่อนด้วย

ผลเสียของอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง

๑. ปัญหาการเลียงภาษี ภาษีผลกำไรของบริษัทในอิตาลีมีอัตราสูงทำให้เจ้าของบริษัทต้องหาวิธีการหลบเลี่ยงภาษีเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอดและได้กำไรสูงสุด ความจำเป็นในเรื่องการหนีภาษีนี้นำให้ต้องรักษารูปบริษัทไว้ในลักษณะธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดกลาง เพื่อให้การบริหารอยู่ในมือของสมาชิกครอบครัวหรือผู้ที่ไว้ใจได้ จากการศึกษาของหน่วยวิจัยเศรษฐกิจนอกระบบของคณะกรรมการยุโรปพบว่า อิตาลีต้องสูญเสียรายได้ทางภาษีประมาณ ๒๓% ของ GDP หรือประมาณ ๒๕๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการหลบเลี่ยงภาษีของบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่

๒. อิตาลีมีกฎหมายแรงงานที่ไม่ยืดหยุ่นต่อนายจ้าง นายจ้างไม่สามารถที่จะให้ลูกจ้างออกจากงานในเวลาที่ยืดหยุ่นได้ จึงทำให้นายจ้างไม่สนใจที่จะขยายกำลังการผลิต นอกจากนี้ นายจ้างยังต้องจ่ายค่าสวัสดิการให้แก่คนงานในสัดส่วนที่สูงมาก ทำให้นายจ้างไม่ประสงค์ที่จะเพิ่มจำนวนคนงาน เพราะอาจไม่คุ้มค่าที่ต้องแบกรับภาระภาษีสวัสดิภาพของคนงานเพิ่มขึ้น ในหลายกรณี ผู้ประกอบการ SMEs ทางตอนเหนือของอิตาลีมักจะใช้แรงงานจากผู้หลบหนีเข้าเมืองต่างชาติหรือแรงงานตามฤดูกาลจากประเทศเพื่อนบ้านเช่นจากประเทศสโลวีเนียและเช็กในโรงงานของตน

๓. ปัญหาการขนส่ง การแตกออกเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ๆ ทำให้ขั้นตอนการผลิตสินค้าอาจจะถูกแยกไปดำเนินการในหลายโรงงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาค่าขนส่งระหว่างขั้นตอนการผลิตสินค้า ซึ่งตรงข้ามกับโรงงานขนาดใหญ่ที่เริ่มกระบวนการผลิตตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงสินค้าสำเร็จรูป โดยไม่ต้องเสียเวลาและเสียค่าขนส่งระหว่างโรงงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานครั้งนี้

โดยที่ SMEs อิตาลีประสบผลสำเร็จมากกว่า SMEs ของประเทศอื่น ๆ จึงเห็นควรที่จะนำประสบการณ์ของอิตาลีมาใช้ในประเทศไทย

๑. ส่งเสริมให้มีการตั้งเขตอุตสาหกรรม SMEs เขตอุตสาหกรรม SMEs ในอิตาลีมีกระบวนการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานโดยมีเอกลักษณ์ แรงงานและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ใกล้เคียงกัน รัฐบาลควรจะหานักวิชาการ เช่น นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา หรือสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติทำการศึกษาหาเขตอุตสาหกรรม SMEs อย่างเช่น เขต SMEs ที่มีอยู่แล้ว (อุตสาหกรรมหินอ่อนที่สระบุรี อุตสาหกรรมอัญมณีที่จันทบุรี) และเมื่อสามารถหาเขต SMEs แล้ว ก็ควรส่งเสริมให้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นมาสับสนุน SMEs โดยอาจให้การสนับสนุนในเรื่องการจัดตั้งสมาคม SMEs ในแต่ละเขตอุตสาหกรรม เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และการค้นคว้าวิจัยนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นสมาชิก

๒. สนับสนุนให้หอการค้าแต่ละจังหวัดตั้งแผนกส่งเสริม SMEs โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเหล่านั้น

๓. สนับสนุนการฝึกอบรม สำหรับสมาคม SMEs ที่ตั้งขึ้นโดยภาคเอกชน รัฐบาลควรจะให้ ความช่วยเหลือในด้านการฝึกอบรมคนงาน ผู้บริหารบริษัทขนาดเล็ก และผู้ประกอบการใหม่ ๆ รวมทั้ง อบรมเจ้าหน้าที่ SMEs ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้

๔. การอบรมนายธนาคารที่อยู่ในเขต SMEs รัฐบาลควรจะร้องขอให้ธนาคารพาณิชย์ ส่งนายธนาคารที่จะไปประจำในเขต SMEs มีความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมในเขตนั้น เพื่อจะได้ส่งเสริมให้ การติดต่อระหว่างธนาคารกับลูกค้าคล่องตัวขึ้น ในกรณีนี้ รัฐบาลอาจจัดให้มีการอบรมนายธนาคารที่ไป ประจำสาขาธนาคารที่ตั้งอยู่ในเขต SMEs ให้มีความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมในเขตนั้นด้วย เช่น ความรู้ เกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอ อัญมณี เครื่องเรือน เซรามิก เป็นต้น

*****

เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการ
ผู้สรุปผลการเดินทางศึกษาดูงาน

รายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ
ณ สาธารณรัฐอิตาลี
ระหว่างวันศุกร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ถึงวันพุธที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐

*****

คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติได้รับอนุมัติจากประธานสภาผู้แทนราษฎรให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐอิตาลี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวนเงินทั้งสิ้น ๒,๓๗๕,๓๓๐ บาท (สองล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสามร้อยสามสิบบาทถ้วน) ดังนี้

๑.๑ ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน	๑,๔๓๒,๓๓๐	บาท
- ค่าบัตรโดยสารเครื่องบินสายการบินไทย (๑,๓๑๒,๓๓๐ บาท)		
- ค่าบัตรโดยสารเครื่องบินภายในประเทศของต่างประเทศ (๑๒๐,๐๐๐ บาท)		
๑.๒ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง	๑๑๔,๐๐๐	บาท
๑.๓ ค่าเช่าที่พัก	๓๗๘,๐๐๐	บาท
๑.๔ ค่ารับรอง	๑๘๐,๐๐๐	บาท
๑.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น	๒๗๑,๐๐๐	บาท
- ค่าพาหนะภายในประเทศของต่างประเทศ (๒๐๐,๐๐๐ บาท)		
- ค่าหนังสือเดินทาง (๑,๐๐๐ บาท)		
- ค่าเครื่องแต่งกาย (๖๐,๐๐๐ บาท)		
- ค่าของขวัญ (๑๐,๐๐๐ บาท)		

รวมเงินทั้งสิ้น ๒,๓๗๕,๓๓๐ บาท (สองล้านสามแสนเจ็ดหมื่นห้าพันสามร้อยสามสิบบาทถ้วน)

๒. คณะเดินทาง ๙ คน ประกอบด้วย กรรมการ จำนวน ๗ คน ข้าราชการรัฐสภาสามัญ จำนวน ๒ คน และผู้ติดตาม (ไม่เบิกค่าใช้จ่ายจากงบประมาณ) จำนวน ๑ คน ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงาน

๓. ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ประมาณการค่าใช้จ่าย โดยได้รับอนุมัติเดินทางเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๒,๗๖๐,๐๓๐ บาท (สองล้านเจ็ดแสนหกหมื่นสามสิบบาทถ้วน) จึงมีเงินเหลือคืนสำนักการคลังและงบประมาณ จำนวน ๓๘๔,๗๐๐ บาท (สามแสนแปดหมื่นสี่พันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ๓๓๕ เลขที่ ๕๔ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑

วิฑูรย์ วัฒนวิทย์

(นายสามารถ ราชพลสิทธิ์)

ประธานคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ
สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๖.๓๐-๑๙.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้ลีนแห่งชาติ
เข้าเยี่ยมชมการระแอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

คณะกรรมการ เข้าพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ณ สถานทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

คณะกรรมการเดินทางศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ณ เมืองฟลอเรนซ์

สภาพภูมิประเทศของสาธารณรัฐอิตาลี

**คณะกรรมการเดินทางเข้าพบเอกอัครราชทูตไทยและหน่วยงานที่ประจำอยู่
ณ สถานทูตไทยประจำกรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี**